

KRÓNIKA

ELHUNYT MIROSLAV ANTIC — Hosszú, súlyos betegség után elhunyt Miroslav Antić költő.

1932. március 14-én született a bánáti Mokrinban. Pancsován végezte el a középiskolát, egyetemi tanulmányait Belgrádban folytatta. Az újvidéki *Dnevnik* napilap munkatársa volt, majd a *Neven* című gyermeklap szerkesztője. Elsősorban költőként vált ismertté, kezdetben eruptív erejű verseivel, később kifinomult hangvételével, költészetének bensőségességével hívta fel magára a figyelmet. Újságírói munkássága is jelentős, az idén neki ítélték oda a Vajdasági Újságíró Egyesület Svetozar Marković-életműdíját. Költészetének elismeréseként pedig megkapta a Jovan Popović-életműdíjat. E díj átételének napján, június 24-én érte a halál.

Mintegy harminc kötete jelent meg. Gyermekversei tertek népszerűvé. Az *Egy szőke hajtincs* (Plavi čuperak) című gyermekverskötetét maradandó irodalmi értékeink között tudjuk, vele országunk határain túl is ismertté vált, 54 kiadást ért meg. Verseit magyar, német, román, szlovák, ruszin, lengyel és angol nyelvre fordították le. Nemcsak költő és újságíró volt, hanem kiváló képzőművész, forgatókönyvíró, színházi és filmrendező és világgutató is.

Főbb művei: Elmondom a tavasznak (*Ispričano za proleća*, 1955), Kék ég (Plavo nebo, 1945), Kacagó világ (*Nasmejani svet*, gyermekversek, 1955), A gyöngédség szitkai (*Psovke nežnosti*, 1959), Színek és szavak (*Boje i reči*, Fehér Ferencsel együtt, 1960), Koncert 1001 dobra (*Koncert za 1001 bubanj*, poéma, 1962), Az utolsó mese (*Poslednja bajka*, gyermekversek, 1965), Vajdaság (*Vojvodina*, poéma, 1970, 1978), A világ bal ol-

dalán (*Leva strana sveta*, 1971), Triptichon (*Triptih*, M. Nastasijevičtyel és P. Zubaccal együtt, 1973), Holnapután élők (*Živeli prekosutra*, gyermekversek, 1973), Világ-tető (*Krov sveta*, 1974), A félelem lépcsői (*Stepenice straha*, ifjúsági regény, 1977), Mítosz a madárról (*Mit o ptici*, 1979), Szemünkben az égbolt (*Nebo u oku*, 1979), Erdei madár (*Ptica iz šume*, kobajagi ciganske pesme za decu, 1979), Válogatott művei I—VI. (*Izabrana dela I—VI*, 1982), Így képzelem az eget (*Tako zamišljam nebo*, 1984, 1985), Kézen járva (*Holdajući na rukama*, 1984, 1985).

NYÁRI JÁTÉKOK — Július 10-étől augusztus 25-éig tartott a hagyományos Dubrovniki Nyári Játékok, amelyen mintegy húsz drámát, negyven zenei és húsz néptánc-rendezvényt mutatott be hat ország kilencszáz előadóművésze. A fesztiváli drámaegyüttes színe vitte Goldoni La Bottega del Cafféját, Marin Držić Hekubáját és Nyomorultját, valamint Shakespeare Rómeó és Júliáját. A zágrábi Horvát Nemzeti Színház Operatársulata Mozart Don Giovanniját adta elő. A balettelőadások közül Brangjolica művének, a Dubrovniki legendának az ősbemutatója keltette fel a nagyközönség érdeklődését. A Dubrovniki legendát a Macedon Nemzeti Színház Aleksandar Stojanović rendezésében vitte színre. A zenei rendezvények voltak a legszámosabbak, itt volt a Moszkvai Filharmonikus Zenekar, a Szlovák Kamarazenekar, a Bolognai Kamarazenekar, a Csajkovszkij Trió a Zágrábi Filharmonikusok, a helybeli fesztiváli zenekar, a belgrádi Collegium Musicum, és a libetas Vegyeskórus, valamint az Orlando Zenei Műhely. Dubrovnikban

számos előadói magánestet is szerveztek. A Játékok egyik érdekessége, hogy megnyitóját az elmúlt évektől eltérő, új forgatókönyv szerint bonyolították le.

Július 16-ától augusztus 15-éig rendezték meg a Spliti Nyári Játékokat, amelynek keretében mintegy hatvan dráma-, opera- és balettelőadást, zenei rendezvényt tartottak meg. A Spliti Nyári Játékok Shakespeare-jegyében zajlott, két Shakespeare-bemutatót tartottak, de Vladimír Stojisavljević Szerelem és állam című drámáját is Shakespeare inspirálta. A Spliti Nyári Játékokra a Horvát Nemzeti Színház is felújította Shakespeare-repertoárját.

Az Ohridi Nyár elnevezésű rendezvényt sorozatot július 12-e és augusztus 20-a között tartották meg, s mintegy negyven előadást mutattak be, huszonnyolc zenei rendezvényre és tizenkét színházi produkcióra került sor. A színházi előadások közül kiemelkedik a Slavko Janevszki regénye alapján készült bemutató, amelyet szkopjei művészek vittek színre, a szabadkaiak előadásában láthatták az érdeklődők. Az ezredes című, Marquez-regény alapján készült koreodramát, a Horvát Nemzeti Színház Shakespeare Periklészt adták elő, a belgrádi Zvezdara Színház pedig Goran Sztefanovszki Tetovált lelkek c. drámáját mutatta be. A Szkopjei Ballet előadásában sor került Ljubomir Brangjolica Dubrovnik legendájának macedón ősbemutatójára is. A zenei rendezvények között számos neves hazai és külföldi művész előadóját hallhatták az Ohridi Nyár résztvevői. A művelődési rendezvényt sorozat érdekessége, hogy megkezdte munkáját a Fiatalok Zenei Tábor, valamint sor került a Fiatalok 13. Pódiuma elnevezésű rendezvényre is, amelyek keretében a hazánk minden részéből összesereglett fiatal tehetségek mutatkoztak be, olyan fiatal, pályakezdő zenészek, akiknek eddig nemigen nyílt alkalmuk fellépésre.

ZMAJ JÁTÉKOK — Június 9-étől 19-éig tartották meg huszonkilencedszer Újvidéken a Zmaj Játékokat. Az országos rendezvényt sorozaton mintegy kétezer gyerek lépett fel, és százharminc felnőtt vett részt, írók, költők, színészek, képzőművészek, akik Vajdaság mintegy hetven iskolájában mutatkoztak be. A Zmaj Játékokra megjelent a Zmaj Játékok huszonöt évét bemutató *Krónika*, amely az 1958-tól 1982-ig terjedő időszakot foglalja össze.

A 29. Zmaj Játékok díjait az idén Luko Pateljak költő — „mert a mai gyermekek nyelvén a tabu témákat is versbe öntötte” —, Jovan Adamov zeneszerző — mert „a Zmaj-versek is új hangzást kapnak, amikor Adamov zenei nyelvén szólaltatják meg őket” —, valamint Dragoljub Milosavljević Gula színművész — „aki minden versbe önmagát építette bele” — érdemelte ki.

NYÁRI SHAKESPEARE-FEST PALICSON — A Szabadkai Népszínház szervezésében és közreműködésével nagyszabású rendezvényt sorozatot terveznek. Közönség elé kerül bemutató-előadásként a Nyári színpadon magyar nyelven a *Hamlet* (rendező: Vito Taufer) és a *Julius Caesar* (rend.: Janez Pipun), szerbhorvátul az erre a célra készített — Teatar Globnak nevezett — halálhordóban a *Titus Andronicus* (Rend.: Dušan Jovanović) és a női strandon koreodramaként az *Othello* (rend.: Nada Kokotović). Az előadásokban a helyi társulat tagjai mellett zágrábi, szkopjei, szegedi, újvidéki színészek (Rade Šerbedžija, Miodrag Krivokapić, Inge Appelt, Ana Kosztovszka, Jakab Tamás, Arok Ferenc, Venczel Valentin stb.) kaptak szerepet. A rendezvényt sorozat során négy színházi műhely (workshop) működését is tervezik. Ennek keretében nyilvános próbák, majd előadás formájában foglalkoznak Jorge Luis Borges *Everything and nothing* (Minden és semmi) c. művével (rend.: Kaća Čelan), továbbá Shakespeare *Vénusz és Adonisz* c. verses regényével (rend.: Nina Kleflin), a *Macbeth*tel (rend.:

Zlatko Svibea) és a *III. Richárd*dal (rend.: Ljubiša Ristić). A színházi blokkban lép fel a szegedi Nemzeti Színház operatársulata a *Macbeth*tel, és drámai együttese a IV. Henrikkel, a budapesti Székéne együttese a *Szentivánéji álom*mal, valamint a ljubljainai Gledališče Sester Scipion Našice a *Marija Nablocka* című előadással.

A Nagyterazon három alkalommal különböző Shakespeare-előadások felvételeinek vetítését tervezik. A film-műsorban a Nyári színpadon vetítik a *Hamlet*et a címszerepben a rendező Laurence Olivierrel, Orson Wellestől és szereplésével az *Othelló*t és a *Falstaffot*, Zeffirellitől. *A makrancos hölgyet*, Castelanitól a *Rómeó és Júliát*, Kurosawától a *Macbeth*ből készült *Véres trónt*, ősbemutatóként pedig Zelimir Žilnik filmjét, a *Szép nők járnak a várost* mutatják be.

A zenei részben tervezik az amerikai Shorter Conservatory Chorus Bach-, Mozart-, Schönberg-, Saint-Saëns-, Mascagni- és Bizet-művekből összeállított hangversenyét, a IX. és XVIII. századi zenét játszó hazai Reneszánsz együttes, a Dubravko Detoni műveit előadó zágrábi Acezantes együttes fellépését, továbbá Jovan Kolundžija hegedűművész, Kinka Rita és Aleksandar Madžar zongoraművészek, a szabadkai Basch Mária és a Basch-Varga-Pekár kamarakettős, valamint a Szabadkai Filharmónia koncertjét és a magyarországi R-GO pop-rock együttes estjét.

A Bagolyvár Olja Ivanjicki, Vladimir Velicković és Dušan Otašević kiállításának ad helyet.

A Shakespeare-Fest szervezői négy tanácskozást is terveznek, *A város mint színpad* címmel a színház szerepéről a város életében, *Multikulturális-soké* címmel a magyar színház helyéről a jugoszláviai színházszásban, továbbá *A hatalom felhasználásáról* és *A színház élvéléséről* kívánnak tanácskozni a június 25-e és augusztus 15-e között megrendezésre kerülő palicsei nyári műsor keretében.

TANYASZÍNHÁZ '86 — A színe-szekből, az Újvidéki Színművészeti

Akadémia hallgatóiból és amatőr színjátszókból verbuválódott Tanyaszínház kilencedik éve járja Észak-Bácska és Észak-Bánát falvait, Tanyacsoportjait. Az idén Ruzsante *Csapodár madárkájával* szórakoztatták a közönséget, július 9-e és 31-e között huszonhárom előadást tartottak. A reneszánsz komédiát Soltis Lajos (Újvidéki Színház) rendezte; dramaturg: Csipak Angéla; főbb szerepekben: Banka Livia és László Sándor (Újvidéki Rádió), Szilágyi Nándor és Bakota Árpád (Újvidéki Színház).

A Tanyaszínház idei előadásáról szeptemberi számunkban közlünk bírálatot.

KABARÉ AZ ÚJVIDÉKI SZÍNHÁZBAN — A Szabadkai Népszínház egykori, 1962—63-ban sikeresen működő kabaréja után most az Újvidéki Színházban tettek próbát ezzel a közkedvelt, de eléggé elhanyagolt műfajjal. *A Kicsi az ól, nagy a disznó...* című kabaréban, amelyet Hornyik Miklós állított össze, Gál László, Kopeczky László, Ács Károly, Bogdánfi Sándor, Domonkos István, Podolszki József, Fülöp Gábor, Dušan Radović, Pavle Kovačević, Milan Vitezović, Kosztolányi Dezső, Vass István, Ladányi Mihály, Orkény István, Esterházy Péter, Spiró György, Eörsi István, Bertolt Brecht, Heinrich Heine szövegei hangzottak el. Rendező: Radoslav Dorčić. Zeneszerző: Lengyel Gábor. Díszlet: Aleksandar Zlatović. Jelmez: Vesna Radović. Szereplők: Kerekes Valéria, Soltis Lajos, Árok Ferenc, Ábrahám Irén, Páthy Mátyás, Ferenczi Jenő, Bicskei Elizabeta. A színház a kasszínpadon folyamatos kívánja tenni a kabarét.

TORVÉNY A MATICA SRPSKÁRÓL — A Tartományi Képviselőház július 15-i ülésén elfogadták a Matica srpskáról szóló törvényt, amely a Matica srpska alaptevékenységeit — tudományos kutatómunka, kiadói, levéltári stb. tevékenység — szabályozza. A törvény szerint a Matica srpska feladatai közé tartozik többek között a szerb és a nemzetiségi irodal-

mak fejlesztése, a természettudományi és társadalomtudomány terén folytatott kutatómunka eredményeinek folyamatos kiadása, a *Letopis Matice srpske*, valamint más tudományos, irodalmi és művészeti kiadványok megjelenítése, a levéltári anyagról való gondoskodás, az akadémiákkal, egyetemekkel, tudományos és más intézményekkel való együttműködés hazánkban és nemzetközi téren, valamint a tudomány, az irodalom és a művészetek népszerűsítése.

A Matica srpskáról szóló törvény pontosítja ennek a gazdag hagyománnyal rendelkező intézménynek a pénzelésére vonatkozó előírásokat, és lehetővé teszi számára a művészi hagyományok gondozását stb.

DÍJAK, ELISMERÉSEK — Jovan Soldatović újvidéki szobrászművészt a képzőművészet terén elért eredményeinek elismeréseképpen Július 7-e díjban részesítették. Jovan Soldatović annak a háború utáni képzőművész-nemzedéknek a tagja, akik éppencsak befejezve stúdiumaikat új kifejezésformák, korszerű művészeti eredmények után kutattak. A belgrádi egyetemi hallgató, Toma Rosandić tanítványa és munkatársa immár negyvenéves szobrászi opusszal rendelkezik, s mindvégig hű maradt kezdeti elképzeléseihez; figuratív, líraisággal telt szobrai által az emberi szenvedést önti formába, szobrai humánus üzenetet hordoznak. Számos emlékmű alkotója Jovan Soldatović, amelyekkel a fasizmus áldozatainak sorát példázza. A Július 7-e díjakat július 3-án a Szerb SZK Elnökségének épületében, Belgrádban Ivan Stambolić, a Szerb SZK Elnökségének elnöke adta át.

A prijedori Ljubija vasművek Skender Kulenović Irodalmi Díját a Kozarai Írótalálkozó Tanácsának javaslatára az idén Danilo Kiš regény- és esszéírónak, jeles fordítónak ítelték oda. A díjat szeptember 5-én, az írótalálkozó befejeztével adják át.

A Harcoszövetség Tartományi Bizottságának Jovan Popović-díjat oda-

ítelő tanácsa az 1985. évi Jovan Popović-díjat Miroslav Antić újvidéki költőnek, Nena Radulović palánkai írónőnek, Nikola Mraović belgrádi publicistának és Feodor Tapavički újvidéki színésznek ítélte oda. Ezt a jelentős díjat Miroslav Antić életművéért, Nena Radulović *Muškaraca* című regényéért, Nikola Mraović az V. vajdasági rohambrigádról szóló könyvéért, Feodor Tapavički pedig a dr. Dušan Savić Doda partizánorvos emlékézeiről szóló monodrámban nyújtott alakításáért érdemelte ki. A publicisztika terén kifejtett munkájáért a szabadkai *Monografija* közvettsége, a képzőművészeti alkotásokért az újvidéki Kosta Trifković Általános Iskola, a forradalmi hagyományok ápolásáért pedig a Vajdasági Forradalmi Múzeum és az újvidéki Zelezničar Hegymászó-egyesület díszoklevelet kapott. A Jovan Popović-díjat és a díszokleveleket június 24-én alkalmi ünnepség keretében adták át.

A Forum Könyvkiadó és az Alkotók Gyűlése nívódíjat — amelyet évente azoknak a könyveknek ítélnek oda, amelyek kedvezőbb kritikai visszhangra találtak, kivételes társadalmi elismerésben részesültek, népszerűeké váltak az olvasók körében, vagy műfajukkal újdonságot vittek művelődési életünkbe, frissességet a könyvkiadásba —, a múlt évben megjelent könyvek közül hatnak ítelték oda: Boris Imre *A magyar irodalom modern irányai* című tanulmánykötetének, Szeli István *Nyelvhasználatunk etikája* című tanulmánykötetének, Ács Károly *Kidsott kard* című jugoszláv költészeti antológiájának, Juhász Erzsébet *Műkedvelők* című regényének, Gion Nándor *Az anyagi vigasság* és Németh István *Hegyomlás* című novellásköteteinek.

KIÁLLÍTÁSOK — Július elején nyílt meg az újvidéki Modern Művészetek Galériájában Stevan Bodnarov képzőművész retrospektív kiállítása, amelynek alapján nyomon követhetjük a művész negyvenéves alkotómunkásságának főbb állomásait, mű-

vészi világképének alakulását a kezdetektől napjainkig. A tárlat azonban specifikus rálátást is nyújt az életműre, elsősorban a portrénkészítő Bodnarovot helyezi előtérbe: az erőteljes színekkel dolgozó portrэфéstőt és a realista és impresszionista megformálást ötvöző portrészobrászt. Nagy méretű fotókon számos emlékművét is láthatjuk, a kiállítás a népfelszabadító háború eszméinek elkötelezett művészt is bemutatja. Stevan Bodnarov kiállítását Major Nándor, a Vajdaság SZAT Elnökségének tagja nyitotta meg.

Aleksandar Zarin belgrádi szobrászművész retrospektív kiállítását július folyamán tekinthetik meg az érdeklődők az újvidéki Képzőművészeti Galériában. A művész ötvennégy alkotása szerepel a tárlaton: miniatűr szobrai mellett makettek, rajzok, fényképek járulnak hozzá ahhoz, hogy nagyobb méretű szobrait és emlékműveit is megismerjük. A három évtized művészi terméséből válogatott anyag nemcsak keresztemszétet adja a szobrász opusának, hanem sajátosságait is kiemeli, azt a folyamatot szemlélteti, hogyan szabadul ki az alkotó a forma bűvköréből, hogyan próbálja megfogalmazni az üzenetet a felhasznált anyag segítségével. Aleksandar Zarin szobrainak megformálása alkalmával festői eszközöket is érvényesít, mintha a festészet és a szobrászat szintézisét kísérelné megvalósítani azzal, ahogyan a különböző színű fémeket kombinálja, ahogyan a sima és az érdes felületet egybeilleszti.

Július elején nyílt meg Szilágyi László fiatal képzőművész kiállítása Újvidéken, a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének Képtárában. A tárlaton tustechnikával készült grafikáit, valamint márványból és gránitból készült szobrait láthatjuk. Szobrai a művésznek az anyaggal való kommunikációját bizonyítják, az anyag természetét tanulmányozza, az évszázadok során benne felgyülemlett információkat kívánja láthatóvá tenni.

Grafikái, első pillantásra úgy tűnik, készülő szobrainak vázlatai. Azonban mégsem: Szilágyi László a grafika eszközeivel, sajátos módon a tér természetéről gondolkodik, azt fogalmazza meg.

AMATŐR KÉPZŐMŰVÉSZEK TALÁLKOZÓJA — Az idén tizenegyedszer tartották meg a TAKT-ot, a Temerini Amatőr Képzőművészeti Találkozót, amelynek keretében száznyolc amatőr képzőművész közös tárlaton állította ki alkotásait. A TAKT bírálóbizottsága az idei Bíró Miklós-díjat Teleki Silver Zlatko péterváradai képzőművésznek ítélte oda, Csernik Emesét és Živojin Branovačkit kísérődíjban, Gálfi Csabát és Đorđe Pavlikot pedig katalógus-, illetve plakátterveikért elismerésben részesítette. Az egynapos rendezvényen két előadást is hallhattak az érdeklődők. Nemes Kálmán a számítógépes grafikát mutatta be, Sebők Zoltán pedig Magánmitológiák a képzőművészetben címmel tartott előadást.

JUGOSZLAV PLAKÁTKIÁLLÍTÁS MAGYARORSZÁGON — A japán és a francia plakátművészetet bemutató kiállítás után ez év januárjában Kecskeméten, majd Pécsen bemutatják a jugoszláv plakátművészetet. Hazánkat Boris Bučan, Miodrag Bata Knežević, Marjaž Vipotnik és Baráth Ferenc képviselte, akik többnyire kulturális plakátokat állítottak ki. Aknai Tamás, a *Művészet* című folyóiratban a következőképpen jellemzi az alkotásokat: Bata Knežević „elsősorban a dekoratív értékű kontúr, a rajz, esetenként a keleties megjelenésű »tapétastílus« eszközeivel tölti fel a felületeket. Munkáin érződik a legendásan nagyszerű lengyel plakátművészet hatása is, amint groteszk-ironikus alakfigura kettőzéseket készített. (...) A kelet-európai utcákon ritkán látni hatalmas kereskedelmi plakátokat. Nagyméretű kulturális plakátot úgyiszolva soha. Boris Bučan példát adott arra, hogy miként lehet szitanyomott darabokból összeállítani ezeket az intenzív hatású falragaszokat. (...) Marjaž Vi-

potnik (...) mértéktartó, fegyelmezett grafikai stílusában a tradicionális »szép plakát« eszményét őrzi. Kevés művében rugaszkodik el az adottól, a tematikus, formailag elvárt optimumtól. *Euripidész Alkesziszéhez és Goldoni Imposztorok* című színművéhez készült plakátjai mély és intenzív koncentrációra vallanak, gyönyörű, a kiállításához méltó munkák.

A *Művészet* kritikusa szerint „Baráth Ferenc vonzódik a leegyszerűsített formákhoz. Jelzéseit, a szövegeket, melyek fanyarul átírt, kis motívumok, nagy, homogén felületeken helyezi el. Abszurd dokumentációkat, heraldikus tisztaságú ábrákat állít elő mondandójának — a vonatkozó színmű programjának, jelentésének, hangulatának — közvetítéséhez. Megkísérli a darabok hangulatát színezzéssel, alaptónussal jellemezni (*Deák: Nirvána; Tolnai: Bayer aszpírín; Büchner: Leonce és Léna*). Nem idegenkedik a »kijavított eredetitől« sem. *Mrožek Tangójának* plakátján *Géricault: Medúza vattajosai* integetnek a várva várt megmentők felé, a plakát szövetében azonban felfedezzük, hogy itt-ott toprongos mai tutajosok is vannak. A tanyaszínházi *Falstaff*-előadás plakátján jellegzetes síkvidéki tanya, akácos úttal. A közúti jelzéseken azonban Shakespeare portréja. Hasonló módszert követ Baráth Ferenc, amikor az *Édes Anna*-címerben együtt mutatja az ellentétes olvasatokkal ellátható, kiterjesztett szárnyú sast a kését felémelő, zaklatott arcú asszonyal”.

MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI SOROZAT AZ ÚJVIDÉKI RÁDIÓBAN — Tizenegy részes művelődéstörténeti sorozat kezdődött július 13-án az Újvidéki Rádió vasárnap délutáni *Sport — zene — derű* c. műsorában. Az ókortól napjainkig címet viselő népszerű tudományos sorozat egyenként egy óras adásaiban Németh G. Béla budapesti egyetemi tanár, akadémikus áttekinti az európai ember kultúrájának fejlődését a kezdetektől korunkig. Az egyes adások a művelődéstörténet fogalmáról, az ókori Mediterráneum, a görögség, a római birodalom,

a korai kereszténység, a középkor, a reneszánsz és reformáció, a felvilágosodás, a klasszicizmus és romantika, a polgárosodás és végezetül a XX. század Európájának kultúrájáról szólnak. Az előadásokat ismert alkotások részletei illusztrálják, amelyeket az Újvidéki Rádió színészei — Faragó Árpád, Kerekes Valéria, Földi László, N. Kiss Júlia, Kardos Ibolya, F. Várady Hajnalka, Fischer Károly és Vajda Tibor — adnak elő. Az adások sugárzásának időpontja: vasárnap, 16 óra. A sorozat szerkesztője: Guelmino Sándor.

TANULMÁNYOK VELJKO PETROVIČRÓL — Az újvidéki Matica srpska kiadásában nemrég megjelent a Veljko Petrovičről megtartott tudományos tanácskozás anyaga. A tanácskozást az író születésének 100. évfordulójára a Matica srpska, a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia, a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia, az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Jugoszláv Irodalom Tanszéke, valamint a zombori művelődési-oktatási érdekközösség szervezte. A kiadvány huszonegy tanulmányt tartalmaz.

ÚJABB RÉGÉSZETI FOLFEDEZÉS MACEDÓNIÁBAN — Néhány évvel ezelőtt az i. e. IV. századból való agyagikonok, tavaly pedig az Ohrid-tó partján föllett cölöpépítmények keltették fel a nagyközönség érdeklődését a macedón régészeti kincsek iránt. Az idén a Szkopje melletti Brazda faluban egy ókori település feltárása során hatalmas kőtömbökre bukkantak. Egyhónapi munka után a régészek megállapították, hogy egy nagyméretű, kétezernégy száz évvel ezelőtti királysírra bukkantak, s ennek azért is nagy jelentősége van, mert ez az első Jugoszlávia területén felfedezett királysír.

A kőtömbök elhelyezése s az eddig feltárt homlokzati fal, melynek hossza 30 méter, szélessége 2,3 méter, magassága 5,5—6 méter, egyaránt

a görög építészet jellegzetességeire utal. Az ókori sírboltokat követ és földdel temették be. A sírhalom nagysága is utalt az elhunyt társadalmi helyzetére. A régészek feltételezik, hogy egy több, hatalmas teremből álló sírboltot rejt a föld Brazda falu mellett. A halmot képező földből kerültek elő azok a vörös ornamentikájú agyagedények is, amelyek alapján minden kétséget kizáróan meg lehet állapítani, hogy az i. e. IV. században készültek.

Az i. e. XIII. századtól az i. e. III. századig az ezen a vidéken élő népek közül egyedül a paiónoknak volt államuk, fejlett társadalmi berendezésük, a többi nép alacsonyabb szervezetségi fokon élt, ezért a régészek feltételezik, hogy a királysírban valamelyik paión király — Agithosz, Lighpeiosz, Baskareiosz, Nikarchosz vagy Patraiosz — földi maradványaira bukkannak, de az is lehetséges, hogy esetleg többen is ott alusszák örök álmukat.

A FORUM KÖNYVKIADÓ ÚJ KIADVÁNYAI

Josip Broz Tito összegyűjtött művei XX.

Bognár Antal: Álmodok a halálban (regény)

Danilo Kiš: Holtak enciklopédiája (regény)

Herceg János összegyűjtött elbeszélései I—III.

Gobby Fehér Gyula: Armánd gróf halála és más történetek (novellák)

Bogdánfi Sándor: Éjszakák (novellák)

Böndör Pál: A krupié kiosztja önmagát (versek)

Tolnai Ottó: Rokokokokó (gyermekvers)

Deák Ferenc: Árnyjáték (filmforgatókönyvek, tévéjátékok)

Gerold László: Színházesszék

Bori Imre: Kosztolányi Dezső (tanulmány)

Thomka Beáta: A pillanat formái (tanulmány)

Ágoston Mihály: Helyesírásunk hiteléért (tanulmány)

Jung Károly: Táltosok, ördögök, garabonciások (tanulmányok)

Simin Bosán Magda: Egy ifjúság álma (visszaemlékezések)

Ács József képzőművészeti kismonográfia